

Sector : Tourism, hotels and resorts sector

23 เมษายน 2010

ความไม่สงบทางการเมืองจะลดการท่องเที่ยวไทยมากแค่ไหน?

แม้ตัวเลขจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วง 2 เดือนแรกจะส่งสัญญาณให้เห็นการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทย แต่ความไม่สงบทางการเมืองอาจส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2010 โตเพียง 2% ลดลงจากที่เคยคาดไว้ที่ 8%

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นประมาณ 35% ในช่วงสองเดือนแรกของปี 2010 ส่งสัญญาณให้เห็นแนวโน้มการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทยในปี 2010 อย่างชัดเจน หากไม่มีเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่รุนแรงและยืดเยื้ออย่างในปัจจุบัน การท่องเที่ยวไทยดูเหมือนจะเป็นหนึ่งในเครื่องจักรขับเคลื่อนเศรษฐกิจตัวแรกๆ ที่ฟื้นตัว โดยเริ่มเห็นสัญญาณชัดเจนจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (รวมทุกด่านเข้าออก) ที่เริ่มกลับเข้ามาเที่ยวประเทศไทยตั้งแต่ช่วงปลายปี 2009 โดยเพิ่มขึ้นถึง 26% และ 41% ในเดือน พ.ย. และ ธ.ค. 2009 ตามลำดับ หลังจากหดตัวไปถึง 12% ในช่วงสามไตรมาสแรกของปี 2009 และยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องมาถึงต้นปี 2010 โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ ด่านสนามบินสุวรรณภูมิ เพิ่มขึ้นประมาณ 28% ในไตรมาสแรกของปี 2010 ทั้งนี้ แนวโน้มการฟื้นตัวดังกล่าวทำให้เราประเมินว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2010 จะเพิ่มขึ้น 8-10% ตามที่เคยประมาณการไว้ได้หากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองไม่รุนแรงมากนัก แต่เหตุการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน ดูเหมือนว่าตัวเลขประมาณการดังกล่าวอาจจะไกลเกินเอื้อมออกไปเรื่อยๆ

แม้ด้วยระดับความรุนแรงและความยืดเยื้อมาจนถึงปัจจุบันนั้น เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะกรุงเทพฯ แล้ว ความไม่สงบทางการเมืองที่เป็นรูปเป็นร่างตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคม 2010 ที่ผ่านมา ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทันที โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ ด่านสนามบินสุวรรณภูมิในเดือนมีนาคม 2010 ยังคงเพิ่มขึ้นประมาณ 17% เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปี 2009 แม้จะชะลอตัวลงจากสองเดือนแรกของปีที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นถึงประมาณ 35% แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นแนวโน้มการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทย อย่างไรก็ตาม ความยืดเยื้อและระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นจนถึงขั้นประกาศใช้ พ.ร.ก. ฉุกเฉินขั้นรุนแรงเริ่มมีผลกระทบต่อท่องเที่ยวไทยชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับปัจจัยซ้ำเติมที่สำคัญคือภาพความรุนแรงและการตายของผู้สื่อข่าวต่างประเทศที่ออกไปตามสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อต่างประเทศชั้นนำ ที่ตอกย้ำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเห็นความรุนแรงของเหตุการณ์ รวมถึงการลุกลามมาถึงศูนย์กลางธุรกิจและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของกรุงเทพฯ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวกรุงเทพฯ ดังที่เห็นได้จากการยกเลิกเที่ยวบินตรงของนักท่องเที่ยวจีนกว่า 90% เป็นต้น

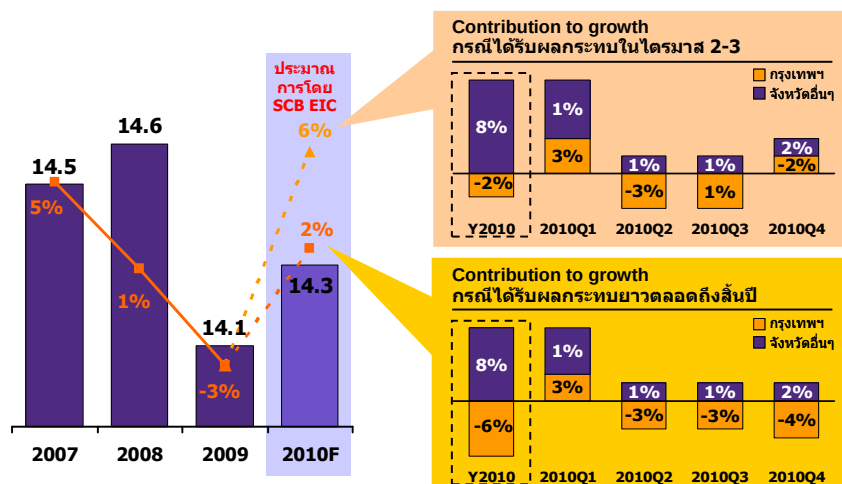
ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยรวมของไทยในปี 2010 โตเพียง 2% และยังไม่กลับไปสู่ระดับเดียวกับในปี 2007 – 2008 แต่อาจไม่มีผลโดยตรงต่อ GDP มากนัก เพราะภาคการท่องเที่ยวมีส่วนใน GDP เพียง 8% กว่าจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจค่อนข้างมาก เพราะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการจ้างงานจำนวนมาก เฉพาะธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร และค้าปลีกรวมกันมีการจ้างงานประมาณ 22% ของการจ้างงานรวมในประเทศก็เพียงพอ เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวกรุงเทพฯ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณ 40% หรือปีละประมาณ 6 ล้านคนอย่างชัดเจน โดยจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญในธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวพบว่า ธุรกิจที่อยู่ใจกลางเมืองจะได้รับผลกระทบมากโดยอัตราการเข้าพักเฉลี่ยลดลงไปกว่า 70% และบางโรงแรมตัดสินใจปิดการดำเนินการชั่วคราว ในขณะที่รอบนอกกรุงเทพฯ และจังหวัดอื่นๆ ยังไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากระบบการคมนาคมทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถเดินทางต่อจากสนามบินสุวรรณภูมิไปยังแหล่งท่องเที่ยวสำคัญต่างๆ เหล่านี้ได้เลย โดยถึงแม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในไตรมาสแรกที่เราคาดว่าจะเติบโตถึง 30% แต่เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่เกิดขึ้นจะทำให้การ

ท่องเที่ยวในอีก 9 เดือนที่เหลือ โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ ไม่เติบโตตามอานิสงส์ที่ควรได้รับจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกอย่างที่คาดไว้ ซึ่งหากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ โดยรวมลดลงกว่า 40% ตลอดทั้ง 9 เดือนที่เหลือของปีนี้จะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งปี 2010 เพิ่มขึ้นเพียง 2% จากปี 2009 และยังไม่กลับไปสู่ระดับเดียวกับในปี 2007 – 2008 แต่หากเหตุการณ์จบได้ภายในไตรมาสที่ 3 ความมั่นใจของนักท่องเที่ยวกลับมา และการท่องเที่ยวยังฟื้นตัวได้ในไตรมาสที่ 4 จะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งปี 2010 เพิ่มขึ้นราว 6%

นอกจากนี้ เหตุการณ์ภูเขาไฟระเบิดในไอซ์แลนด์อาจเป็นอีกปัจจัยที่ลดการท่องเที่ยวไทยในปี 2010 แม้ว่าเหตุการณ์ภูเขาไฟระเบิดในไอซ์แลนด์ดูเหมือนจะสงบลงแล้ว แต่นักวิทยาศาสตร์ชื่อดัง Dr. Michio Kaku ระบุในหนังสือพิมพ์ต่างประเทศชั้นนำ ว่ามีแนวโน้มเป็นไปได้มากที่ภูเขาไฟลูกดังกล่าวจะประทุเป็นช่วงๆ ต่อเนื่องไปอีกระยะเวลาหนึ่ง ซ้ำรอยเดิมเมื่อปี 1821 ที่ภูเขาไฟลูกเดียวกันนี้ประทุเป็นช่วงๆ ต่อเนื่องยาวนานถึง 13 เดือน หรือกรณีเลวร้ายที่สุดซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปได้ยากคือการระเบิดของภูเขาไฟลูกนี้จะลุกลามกระทบกระเทือนให้ภูเขาไฟลูกอื่นๆ อีกประมาณ 35 ลูกในบริเวณใกล้เคียงประทุและระเบิดตามไปด้วย และจะทำให้การเดินทางทางอากาศจะต้องปิดเป็นระยะเวลานานขึ้น ซึ่งทั้งสองกรณี หากเกิดขึ้นจริง จะส่งผลให้อัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2010 น้อยกว่า 2% อีก เพราะนักท่องเที่ยวจากอังกฤษและยุโรป ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของการท่องเที่ยวไทย โดยมีสัดส่วนกว่า 25% ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดไม่สามารถเดินทางมาได้สะดวก

รูปที่ 1: ประมาณการอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในไทย

หน่วย: % YOY, ล้านคน

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และการวิเคราะห์โดย SCB EIC

โดย: เมธินี จงสฤษดิ์หวั่ง และ วิชาน เจริญผล ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)